

Obraćanje višeg stručnjaka za infrastrukturu i energiju u Savetu za regionalnu saradnju (RCC) Miroslava Kukobata

na međunarodnoj konferenciji o energiji *Energa 2013*

u Tuzli, Bosna i Hercegovina, 5. juna 2013. godine

Dame i gospodo,

Pre svega, želim da vas sve pozdravim i da vam se zahvalim za učešće na konferenciji, kao i da izrazim zahvalnost partnerima u koorganizaciji ovog događaja, koji promovisujući ključne energetske aspekte, doprinose unapređenju regionalne saradnje u ovoj značajnoj oblasti.

Poznato vam je da je Energetska zajednica (EnC), osnovana sa ciljem da olakša zemljama regiona implementaciju Ugovora o Energetskoj zajednici (ECT), prepoznata kao glavni okvir za regionalnu saradnju u oblasti energetike. Uloga Saveta za regionalnu saradnju (RCC) u oblasti energetike je u velikoj meri profilisana pomenutim, ona je komplementarna procesu EnC i promovise teme i aktivnosti koje nisu ili nisu u dovoljnoj meri obuhvaćene u okviru EnC. U tom smislu, RCC je 2008. inicirao i uz substancijalnu podršku Sekretarijata Energetske zajednice (ECS) realizovao seriju parlamentarnih radionica (regionalnih i nacionalnih), sa ciljem da se parlamentarcima ukaže na značaj i konsekvence učešća zemalja iz regiona u ECT, te na taj način olakša priprema i usvajanje neophodnih zakona i unaprede kapaciteti parlamentaraca da bolje nadziru aktivnosti svojih vlada. S obzirom na nedavnu inicijativu direktora ECS da Sekretarijat saraduje sa RCC u stvaranju jačih veza sa članovima parlamenata regiona i u osnivanju „Grupe prijatelja Energetske zajednice“ koja bi se sastojala od članova parlamenta iz ugovornih strana u ECT, kao i na izborne cikluse i stalne promene u sastavu parlamenta, saradnja sa parlamentima će i nadalje ostati jedna od naših aktivnosti.

RCC, takođe, promovise veću saradnju između sektorskih regionalnih inicijativa, neophodnu da se na adekvatan način odgovara na rastuće multidisciplinarne izazove, da se kroz uključivanje različitih sektora, više zainteresovanih strana, sa različitih nivoa, dođe do optimalnog, održivog i na konsensusu baziranog rešenja.

Napomenuo bih takođe, da je RCC zajedno sa Centralnoevropskom inicijativom (CEI) lansirao Inicijativu o održivom energetskom razvoju u regionu. Inicijativa je pokrenuta na

osnovu gap-analize koja je demonstrirala da zemlje korisnice preferiraju konkretne projekte koji dokazuju ekonomske, energetske i ekološke benefite u poređenju sa tzv. papirnim radovima - raznim analizama i studijama, zatim projekte sa značajnim replikacionim potencijalom, potencijalom za razmenu informacija i njihovu diseminaciju. Zemlje korisnice su prepoznale i potrebu jačanja „bottom-up“ pristupa, kako bi se komplementirao predominantno praktikovan „top-down“ pristup. Osnovni ciljevi inicijative su promovisanje izgradnje održivih energetske kapaciteta malih snaga u svakoj od zainteresovanih zemalja korisnica, transfer dobrih praksi i tehnologija, jačanje veza „bottom-up“ i „top-down“ igrača i poboljšanje regionalne saradnje i sinergije aktivnosti sa drugim međunarodnim organizacijama i inicijativama, kao i sa i među zemljama korisnicama. U narednom periodu naglasak će biti na output-ima planiranih nacionalnih konsultacija, sa idejom da se kroz mapiranje prioriteta nacionalnih potreba kroz „bottom-up“ pristup, dođe do fokusirane regionalne aktivnosti – jednog ili nekoliko realnih regionalnih projektnih predloga, za koje bi što više zemalja iz regiona iskazalo interes.

Koncentrišući svoj rad ka manje konkretnih i ka rezultatu orijentisanih aktivnosti uz izgradnju tesnih odnosa sa nacionalnim institucijama i regionalnim strukturama, a na osnovu dobrog poznavanja regiona, njegovih potreba i zahteva EU u procesu pristupanja, RCC je pripremio svoj drugi Strateški i radni program za period 2014-2016. godine, čiji je centralni stub Strategija za jugoistočnu Evropu 2020 (SEE 2020). RCC koordinira pripremu, a nakon pripreme koordiniraće i implementaciju SEE 2020, koja zapravo predstavlja strategiju rasta zasnovanu na kreiranju novih radnih mesta i evropskim integracijama i regionalni odgovor na Strategiju EU 2020, prilagođen prioriteta potrebama i specifičnim uslovima u regionu. Slično strategiji EU 2020, SEE 2020 će se baviti pametnim rastom – pametnom ekonomijom baziranoj na znanju i inovaciji; održivim rastom – zelenom ekonomijom koja promoviše održivost, efikasno korišćenje resursa i konkurentnost; i inkluzivnim rastom – rastom koji obezbeđuje visok nivo zapošljavanja i omogućuje socijalnu i teritorijalnu koheziju. Prilagođavajući se potrebama regiona, SEE 2020 uvodi dva specifična pilara: integrisani rast - sa ciljem veće integracije regionalnih tržišta i upravu za rast - koja obezbeđuje okvir za izgradnju administrativnih i institucionalnih kapaciteta i borbu protiv korupcije.

SEE 2020 ima za cilj da izgradi viziju sveobuhvatnog dugoročnog regionalnog razvoja sa jasnim ciljevima, indikatorima i merama politike, kako bi se regionalna saradnja vodila na liniji nacionalnih prioriteta u područjima pametnog, održivog, inkluzivnog i integrisanog rasta pod okvirom sveobuhvatne uprave za rast. Ova prioriteta područja obuhvataju 14 strateških dimenzija, kojima upravljaju koordinatori dimenzija saglasno svojoj ekspertizi. Strategija stavlja regionalnu saradnju u jasan i koherentan okvir, povezujući nacionalne prioritete sa regionalnim platformama i identifikujući najznačajnije gap-ove kojima se potrebno baviti dugoročno. Ona će zbog svoje kompleksnosti biti podržana od vlada, dakle na najvišem političkom nivou, i osigurati osnovu za efikasno bavljenje prioriteta regionalnog ekonomskog razvoja, kako bi učinila region konkurentnijim i bližim EU.

Energetski izazovi će se razmatrati u okviru dimenzije Efikasno korišćenje resursa prioriteta područja Održivi rast SEE 2020, koja uključuje i klimatske i druge ekološke

aspekte, sa ciljem da se ojača regionalni odgovor na ove rastuće multidisciplinarne izazove. Bavljene pomenutim izazovima kroz uvećanje investicija u energetska i ekološka infrastrukturu, energetska efikasnost, obnovljive izvore energije i čiste tehnologije koje koriste fosilna goriva, kao opcijama koje vode prema ekonomiji sa nultom emisijom, predstavlja najefikasnije načine da se uveća sigurnost snabdevanja energijom i bori protiv ekonomske i finansijske krize.

Uz dva cilja preuzeta iz Energetske zajednice koja se tiču učešća energije iz obnovljivih izvora energije u ukupnoj finalnoj potrošnji energije u 2020. i unapređenja efikasnog korišćenja energije dostizanjem uštede energije od minimum 9% finalne potrošnje energije do 2018, RCC će u saradnji sa koordinatorom dimenzije Efikasno korišćenje resursa (Regionalni centar za životnu sredinu) i Bečkim institutom za međunarodne ekonomske studije, a uz tesnu saradnju sa zemljama regiona i podršku Evropske komisije, definisati i druge prioritete, ciljeve, indikatore i odgovarajuće mere i akcije koje će doprineti integrisanju energetska, klimatska i drugih ekološka aspekata u širi kontekst ekonomskog rasta.

Po usvajanju do kraja godine, SEE 2020 će predstavljati osnovu za fokusiranje pažnje i resursa, kako bi se zajednički - regionalno rešavali glavni izazovi razvoja i rasta, osigurala veća efikasnost i odgovornost kroz osnivanje relevantnih, pripisivih, usaglašenih i proverljivih alata za progres, i u svetlu njihovih aspiracija za članstvo u EU, dovele politike i strategije zemalja u sklad sa standardima i iskustvima u EU.

Namera je da se kreira harmonizovan okvir u procesu regionalne saradnje, gde svi učesnici imaju jasne uloge i odgovornosti u dostizanju dogovorenih ciljeva unutar SEE 2020. Zbog toga sve relevantne regionalne organizacije kao što su CEFTA, EnC, Regionalna škola za javnu administraciju, Inicijativa za reformu obrazovanja i mnoge druge, učestvuju u razvoju strategije i imaju i veoma značajnu ulogu u procesu njene implementacije. Naravno, različite nacionalne institucije, a pre svega nadležna linijska ministarstva će imati ključnu ulogu u procesu. Brojni međunarodni akteri, poput EU, OECD, Savet Evrope i Svetska banka, će takođe obezbediti podršku.

Na kraju želim svima uspešan rad, kao i da izrazim punu spremnost RCC da razmotri sve što će ovom važnom regionalnom konferencijom biti inicirano, posebno ono što demonstrira značajan potencijal da se komplementiraju dosadašnji regionalni naponi i dalje unapredi regionalna saradnja. Pored toga, RCC je spreman da prati razvoj događaja, i da saglasno ovom razvoju, predlaže konkretne oblike podrške. Naravno, uvek je potrebno voditi računa o sveukupnim regionalnim prilikama i događanjima, kako bi se izbegao svaki rizik od preklapanja i dupliciranja napora i nepotrebnog trošenja resursa.

Hvala na pažnji